

L'estat de la
tonyina vermella
al mediterrani

Com l'engreix de la tonyina i la pesca estan acabant amb la tonyina vermella al Mediterrani

GREENPEACE

L'ESTAT DE LA TONYINA VERMELLA AL MEDITERRANI

Autors: Assumpta Gual, Sebastián Losada, Karli Thomas
Disseny i maquetació: Espacio de ideas
Edició: Laura Pérez y Rebeca Porras

Agraïment especial a Sergi Tudela, programa Mediterrani WWF.
Aquest informe ha estat produït gràcies a les aportacions econòmiques dels socis de Greenpeace.

Greenpeace és una organització independent, política i econòmicament, que no rep subvencions d'empreses, ni governs, ni partits polítics.
Fes-te soci a www.greenpeace.es

Imprès en paper 100% reciclat postconsum i totalment lliure de clor.

Juny 2006

Greenpeace Madrid
San Bernardo, 107
28015 Madrid
Tel.: 91 444 14 00
Fax: 91 447 15 98
información@greenpeace.es

Greenpeace Barcelona
Ortigosa, 5 - 2º1º
08003 Barcelona
Tel : 93 310 13 00
Fax: 93 310 51 18

1 Resum	5
2 La tonyina vermella atlàntica	9
2.1 Les poblacions de tonyina oriental y occidental	9
2.2 Biologia de la tonyina vermella	9
2.3 Una espècie sobreexplotada duta al límit	10
3 L'engreix de tonyina: un camí cap el desastre	15
3.1 Què és l'engreix de tonyina?	15
3.2 El “boom” de l'engreix de tonyina	15
3.3 La producció provinent de l'engreix de la tonyina	17
3.4 Un malson per als científics	17
3.5 Una porta oberta per a la pesca fora de la legalitat	18
4 Pesca pirata sobre la tonyina vermella	21
4.1 L'embull del comerç previ a l'engreix de tonyina	21
4.2 Tecnologia per trobar la darrera tonyina	22
4.3 Les xifres no quadren	24
4.4 Infradeclaració de captures	24
4.5 El “blanqueig” de les captures de tonyina vermella	26
4.6 Quines podrien ser les captures reals	26
5 Altres amenaces vinculades a l'engreix de tonyina	31
5.1 L'alimentació de la tonyina a les granges	31
5.2 La privatització d'un recurs comú	32
6 L'economia de l'esgotament de la tonyina vermella	35
6.1 La UE subvencionant la il·legalitat	35
6.2 Inversions japoneses	36
7 Recomanacions	39
7.1 Reserves Marines	39
7.2 Gestió precautòria	39
8 Referències	43

SAU
ST
UNA

Durant segles, una de les indústries pesqueres més rentables al Mediterrani ha estat la tonyina vermella atlàntica. A l'antiga Roma, la captura i la salaó de tonyina foren dues de les indústries més estables de l'imperi¹. La mala gestió actual, impulsada per l'activitat de les flotes d'encerclament i el ràpid desenvolupament de les granges d'engreix, amenaça el seu futur i el de cents de pescadors.

Al maig de 1999, Greenpeace va publicar un detallat informe en el que denunciava l'esgotament d'aquesta espècie i n'analitzava les causes². L'anomenada pesca pirata, realitzada per vaixells abanderats a països tercers, fou identificada com la principal amenaça per a la població de tonyina vermella. Ja llavors, els científics alertaven sobre el seu greu estat de sobreexplotació. L'abundància de tonyines adultes -la biomassa reproductora-havia davallat un 80 % els 20 anys anteriors. Cada temporada es capturaven grans quantitats de tonyines juvenils. Era evident que, per recuperar la població de tonyina vermella, s'havien de prendre mesures dràstiques.

Avui la situació s'ha deteriorat encara més, i la pesca pirata la realitzen principalment els països del Mediterrani, que capturen quantitats de tonyina que excedeixen àmpliament la quota legal que els ha estat assignada.

L'engreix de tonyina vermella, una indústria relativament nova al Mediterrani, és el principal estímul per a la pesca no declarada i il·legal. Les tonyines es pesquen i es transporten vives a les granges, on se les alimenta durant mesos abans de ser exportades, principalment, a Japó. La complexitat del negoci de les granges de tonyina, la seva escassa regulació i la importància d'unes activitats comercials que solen implicar a diversos països, han

ajudat a construir una tapadora per a enormes captures il·legals.

Al llarg de les costes mediterrànies existeixen més de 50 granges. El seu ràpid desenvolupament s'ha produït pràcticament sense control -o, més aviat, intentant evitar un control adequat-, i ha generat una capacitat d'engreix que supera en quasi 20.000 tones la quantitat total de tonyina que podria capturar-se legalment.

Avui, ningú sap amb exactitud la quantitat de tonyina vermella que s'extreu cada any del Mediterrani, però és evident que els nivells de captura estan molt per damunt de la quota legal que els governs que formen part de la Comissió Internacional per a la Conservació de la Tonyina Atlàntica (CICAA, en castellà) van acordar, i per tant es van comprometre a fer complir, l'any 2002.

La indústria de les granges de tonyina està altament integrada i organitzada. Les flotes que subministren tonyines vives a les granges estan fora de control. Els estats que les van abanderar han fallat en el compliment de les seves obligacions internacionals. En el Mediterrani, la indústria de la tonyina ho ha intentat tot per operar sense límits i pescar el màxim possible, incloses milers de tones capturades il·legalment. La pesca il·legal organitzada té un nom: **pesca pirata**.

Però el negoci no només es basa en unes poques empreses que han tingut èxit a l'hora d'expandir sense control aquesta lucrativa activitat. A més, aquestes empreses han rebut suport institucional. La Unió Europea, per exemple, ha contribuït molt a l'augment de la capacitat de pesca en el Mediterrani i a la capacitat d'engreix a països com Espanya. Aquest comportament irresponsable, en un

¹ López Linage, J. i Arbex, J.C. 1991. Pesquerías tradicionales y conflictos ecológicos: 1681-1794. Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación. Secretaría General de Pesca Marítima. Lundberg Editores, Madrid.

² Gual, A. 1999. *El atún rojo en el Atlántico Oriental y el Mediterráneo: crónica de una muerte anunciada*. Greenpeace Internacional.

moment que els científics ja alertaven de la necessitat de recuperar la població oriental de tonyina vermella, ha anat acompanyat d'una absència d'interès a l'hora d'adoptar mesures que garanteixin un control adequat de la indústria, i que assegurin una recuperació d'aquesta espècie.

En aquest informe s'examina l'estat de la tonyina vermella en el mar Mediterrani, i s'analitzen les diferents fonts d'informació disponibles sobre aquesta pesquera i sobre les activitats d'engreix de tonyina que hi estan associades.

L'informe conclou que:

- Les captures de tonyina vermella a l'Atlàntic Est i el mar Mediterrani poden superar les 41.000 tones el 2004, i haver arribat a les 44.000 tones el 2005. Això suposa una xifra de 12.000 t. (o un 37,5 %) per sobre del Total Admissible de Captures (TAC) establert en 32.000 t per aquest any.
- Les captures il·legals i superiors a la quota acordada tenen lloc principalment en el Mediterrani.
- Es capturen grans quantitats de tonyines immadures, i les pràctiques pesqueres il·legals són habituals.
- Diversos països oculten o falsifiquen les seves dades, i els científics no són capaços d'avaluar l'estat de la població perquè falten dades bàsiques o aquestes no són fiables.
- La gran quantitat de peix necessari per alimentar les tonyines a les granges d'engreix també és un greu problema, entre altres raons pel risc d'introduir malalties i per la sobrepesca de les espècies utilitzades com esquer.
- L'estímul de les elevades captures de tonyina vermella han estat les elevades subvencions públiques (de fins a 34 milions de dòlars des de 1997 en el cas

de la Unió Europea) i les inversions estrangeres de Japó i Austràlia.

· Els beneficis del que abans era un recurs comú -compartit per totes les comunitats pesqueres mediterrànies- ara és controlat per només uns pocs inversors.

En resum, l'extinció comercial de la tonyina vermella al Mediterrani està molt a prop.

Davant la situació actual, Greenpeace proposa solucions fermes per afrontar aquesta crisi. S'haurien de convertir en reserves marines les àrees en les quals la tonyina es reproduïx i s'alimenta, i no permetre-hi la pesca continuada. Les reserves marines de gran grandària, on no es permeti la pesca ni cap altra activitat nociva, poden beneficiar les espècies migratòries, protegint-les en els moments crucials del seu cicle vital.

L'absència de control sobre la pesca i l'engreix de la tonyina vermella, així com els nivells de pesca pirata a la regió, fan evident la necessitat d'implantar mesures consistents per supervisar el control d'aquestes indústries. Les mesures proposades per Greenpeace haurien d'incloure: un sistema d'observadors estricte i independent per als vaixells tonyinaires i les granges; l'obligatorietat d'enviar informació precisa i de forma regular sobre l'activitat pesquera i d'engreix a la CICAA; una revisió de la grandària mínima de captura, que s'ajusti a la maduresa sexual de l'espècie; i un pla de recuperació de la població oriental a llarg termini, que inclogui una nova quota total establerta de forma precautòria.

Si s'estableixen reserves marines que protegeixin a les tonyines en els seus llocs de reproducció i mesures responsables que siguin complertes, la tonyina vermella té un futur al Mediterrani. Un futur

que, de manera legítima, puguin compartir les persones que depenen de la tonyina. En canvi, si es permet que continuïn

la pesca pirata i la proliferació de les granges de tonyina, aquest recurs desapareixerà ben aviat.

capítol 2

La tonyina vermella (*Thunnus thynnus*) és un peix gran, voraç, que arriba a pesar fins a 700 quilos. És, a més a més, una excel·lent nedadora. Pot arribar a viure 20 anys, i migrar grans distàncies per tal de reproduir-se i trobar aliment.

La tonyina és gregària, i s'alimenta de petits grups de peixos com les anxoves, els calamars i altres espècies. Espècie oceànica, estacionalment s'apropa a la costa. Una de les seves característiques més destacables és que pot tolerar un ampli rang de temperatures. Forma bancs per grandàries, a voltes al costat d'altres espècies de peixos.

2.1 Les poblacions de tonyina oriental y occidental

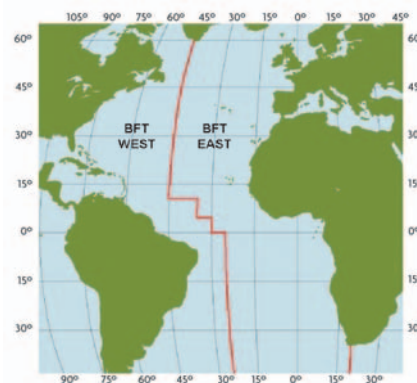
La tonyina no reconeix les fronteres polítiques. És una espècie migratòria que neda -i pot ser pescada- tant en alta mar com en aigües nacionals. Qualsevol decisió que es prengui per regular la seva explotació ha de ser, per tant, acordada i duta a la pràctica a nivell internacional.

La Comissió Internacional per a la Conservació de la Tonyina Atlàntica (CICAA, en castellà), va ser creada amb aquesta intenció. Aquest organisme és responsable de la conservació de les espècies de tonyina i espècies afins presents a l'Oceà Atlàntic i els mars adjacents, com el Mediterrani. Els governs que formen part de la CICAA inclouen 41 països a més de la Comunitat Europea.

La tonyina vermella es distribueix a ambdues parts de l'Atlàntic Nord. Fa 25 anys es decidí que existien dues subpoblacions diferenciades: l'estoc o població occidental i l'estoc o població oriental. La divisió es va fer amb la finalitat de poder estudiar i regular quant, quan i com s'ha de pescar la tonyina. Per tant,

aquestes subpoblacions definides per la CICAA estan subjectes a mesures de regulació i avaluacions independents. No obstant això, tots els experts són conscients que la línia que les separa és política, però no biològica³.

Mapa 1 Poblacions oriental (BFT East) i occidental (BFT West) de tonyina vermella atlàntica. Elaborat a partir de la CICAA.

Les flotes que es dediquen a la captura de la tonyina vermella de l'Atlàntic Nord es distribueixen des del Golf de Mèxic fins a Terranova en la part Occidental, i des de les Illes Canàries fins al sud d'Islàndia en la part Oriental, així com a tot el mar Mediterrani. Últimament hi ha hagut un ràpid desenvolupament d'aquesta pesquera a l'Atlàntic Centre Nord, una zona de concentració de tonyines fins ara desconeguda.

2.2 Biologia de la tonyina vermella

Només es coneixen dues regions de posta de tonyina vermella de l'Atlàntic Nord: el Golf de Mèxic i el mar Mediterrani. A l'anomenada "població occidental", les tonyines adultes⁴ es concentren en el Golf de Mèxic des de mitjans d'abril fins a mitjans de juny; a la

³ De fet, se sap que algunes tonyines realitzen migracions transoceàniques, i hi ha evidències de la barreja d'ambdues subpoblacions a través de la recuperació de tonyines marcades. Alguns experts consideren que aquest tipus de migracions posen en dubte la decisió de gestionar aquestes dues subpoblacions de manera separada.

⁴ La tonyina arriba a la maduresa sexual entre els 5 i els 8 anys.

“població oriental” es concentren en el mar Mediterrani des de finals de maig fins a finals de juny. Després d'aquest període, molts dels adults tornen a l'Atlàntic a la recerca d'aliment. No obstant això, al Mediterrani es creu que alguns adults són residents en àrees com Líbia, Còrsega o la conca oriental.

Mapa 2 Zones de reproducció de la tonyina vermella al mar Mediterrani. Elaborat a partir de la CICAA⁵ i Qinetiq⁶

2.3 Una espècie sobreexplotada duta al límit

Tant a l'Oest com a l'Est, l'actual sistema de gestió de la CICAA no ha aconseguit un dels seus principals objectius: l'exploració sostenible de la població de tonyina vermella de l'Atlàntic Nord. De fet, hores d'ara s'està molt lluny d'aconseguir-ho. Ambdues poblacions -occidental i oriental- s'enfronten a enormes dificultats que amenacen la viabilitat comercial de la pesquera més important del mar Mediterrani.

La població occidental: la tonyina vermella no es recupera

Els principals països que capturen tonyina vermella a l'Atlàntic Occidental són els Estats Units (899 t), Canadà (537 t) i Japó (396 t)⁷.

En els anys 70, es va observar un seriós descens de la pesquera, i, l'any 1997, la biomassa de reproductors era tan sols el 14-17 % de la que s'estimava en 1975.

Aquest mal estat de la població occidental va forçar a la CICAA a adoptar l'any 1998 un “pla de recuperació”. L'objectiu d'aquest programa era la recuperació de la població al nivell de biomassa reproductora associada amb el Rendiment Màxim Sostenible (RMS) per a l'any 2018, amb una probabilitat del 50 %. Dificilment podria aquest objectiu ser descrit com ambiciós, i, a més a més, encara que des de 1998 s'han reduït les quotes de captura, aquestes mesures no han estat suficients, i la població no s'ha recuperat.

L'any 2002 es va portar a terme l'última avaluació de l'estoc occidental. D'acord amb els científics, “els resultats indiquen que la biomassa reproductora de l'estoc (SSB) ha minvat”, i que “el potencial de recuperació està menys clar”. Un resultat poc prometedor després de vuit anys de programa de recuperació.

Aquest mateix any, la Comissió va fixar una Captura Total Admissible de 2.700 t, que va entrar en vigor el 2003⁸. Les captures declarades l'any 2003 foren 2.191 t⁹. Un any després, les captures declarades van ser 2.000 t. Alguna cosa ha anat realment malament quan no s'arribà ni a les quotes permeses. Podia aquest programa realment considerar-se de “recuperació”?

La població oriental: exemple de la sobreexplotació i l'engany

El gruix de les captures de tonyina vermella de l'estoc oriental té lloc al mar Mediterrani (18.296 t declarades el 2004)¹⁰. En menor grau, també es captura a l'Atlàntic Oriental (8.665 t declarades el 2004)¹¹.

Històricament, a la regió s'han expressat dubtes sobre l'abast de les captures infradeclarades¹². Però, més que mai, ara sembla que hi ha una quantitat creixent

5 Oray, I.K.; Karakulak, F.S.; Alici Z.; Ates, C. and Kahraman, A. 2005. First evidence of spawning in the eastern Mediterranean Sea - preliminary results of tuna larval survey in 2004. Col. Vol. Sci. Pap. CIGAA, 58(4).

6 Qinetiq. 2002. Environmental Impact Assessment (EIA) in support of the procurement of Sonar 2087.

7 CIGAA Informe anual 2004-2005. Volumen II.

8 CIGAA. Recomanació [02-07].

9 CIGAA 2005. BFT. Atún rojo. Informe anual CIGAA 2004-2005 (II).

de milers de tones de tonyina capturada però mai declarada. D'acord amb la base de dades de la CICAA, els principals països que pesquen tonyina vermella a l'Atlàntic Nord-est i al mar Mediterrani són França (amb 5.000-7.000 t declarades per any entre 2002 i 2004), Espanya (amb 5.000-6.300 t anuals) i Itàlia (amb 5.000 t anuals). Tunísia i Turquia (que ni tan sols té una quota de pesca) han declarat varis milers de tones per anys recents. Líbia no ha facilitat cap dada a la CICAA entre 2002 i 2004.

El principal art de pesca que s'utilitza en les captures de la població oriental és la xarxa d'encerclament¹³. Les captures realitzades amb xarxa d'encerclament són tres vegades superiors a les realitzades amb palangre, el segon sistema de pesca en importància. L'almadrava, un antic art costaner tradicional basat en xarxes que es fixen des de la costa, encara s'usa en alguns països. Les almadraves romanen a l'aigua durant alguns mesos, i actuen com a laberints, interceptant les tonyines en la seva migració.

Entre els anys 1994 i 1997, les captures totals declarades eren entre 45.000 i 50.000 t l'any (en contrast amb les 21.000 t/any durant els 20 anys anteriors). L'impacte d'aquests alts nivells de captura sobre la població va fer que els científics expressessin la seva preocupació per l'estat de l'estoc l'any 1998. Avui, la situació és encara pitjor que llavors.

S'ignora l'estat de la població oriental

L'última avaluació de l'estoc oriental de tonyina es va dur a terme l'any 2002. Com en altres ocasions, abans havia estat posposada per deficiències en la qualitat de les dades. Una vegada més, els científics van fer referència a la *"gran quantitat de peix immadur capturat i no declarat"*, i a la *"creixent infradeclaració de captures*

*durant els darrers anys, especialment des de 1998"*¹⁴. Altres dades importants, com per exemple les dades de la grandària, no estaven disponibles¹⁵. No obstant això, els científics van detectar una forta sobreexplotació.

Els científics detectaren una forta sobrepesca, i que l'any 2000, la mortalitat per pesca era 2,5 vegades major que el nivell màxim considerat sostenible. Varen concloure que *"els actuals nivells de captura no poden ser sostenibles a llarg termini"*¹⁶.

© D. Beltr / Greenpeace

Malgrat les preocupacions expressades per la comunitat científica, els delegats de la CICAA van ignorar els seus consells i van adoptar, l'any 2000, una quota anual insostenible de 32.000 t per als anys 2003 a 2006¹⁷. Aquesta quota era un 18 % superior al nivell màxim recomanat pels científics¹⁸. Més de la meitat d'aquesta quota (8.582 t) correspon a la Unió Europea¹⁹.

L'any 2006 s'hauria de portar a terme una nova avaluació, tot i que les contínues infradeclaracions la faran, probablement, una altra vegada impossible.

10 CCAA 2005. Datos de la Tarea I, aplicación web disponible en www.iccat.es/task1.asp.

11 CCAA 2005. BFT. Atún rojo. Informe anual CCAA 2004-2005 (II).

12 Això està molt ben il·lustrat pel fet que alguns països han revisat les seves captures declarades en els últims anys, declarant ara captures molt per sobre del passat. Es podria pensar que estan intentant corregir els seus informes. Però la realitat és que l'assignació de les quotes de captures a la CCAA està basada en captures històriques, i els seus membres estan molt interessats a informar de grans captures en el passat per poder obtenir en el present quotes més elevades.

13 La pesca amb xarxa d'encerclament consisteix a una xarxa que envolta els bancs de peixos. La part superior de la xarxa normalment està a la superfície. Quan

Taula 1 Quotes de tonyina vermella destinades als membres de la CICAA 2003-2006

	2003	2004	2005	2006
Algèria	1.500	1.550	1.600	1.700
Xina (República Popular)	74	74	74	74
Croàcia	900	935	945	970
Comunitat Europea	18.582	18.450	18.331	18.301
Islàndia	30	40	50	60
Japó	2.949	2.930	2.890	2.830
Tunísia	2.503	2.543	2.583	2.625
Líbia	1.286	1.300	1.400	1.440
Marroc	3.030	3.078	3.127	3.177
Altres	1.146	1.100	1.000	823

Font: CICAA Recomanació [02-08]. Dades en tones.

la xarxa ha envoltat els peixos es tanca, creant així una borsa artificial que manté la captura.

14 CICAA. Informe 2002-2003 (I) - Vol II.

15 El comitè científic va reconèixer que la captura per unitat d'esforç i les dades de grandària no estaven disponibles per a alguns països.

16 CICAA. Informe 2002-2003 (I) - Vol II.

17 CICAA. Recomanació [02-08].

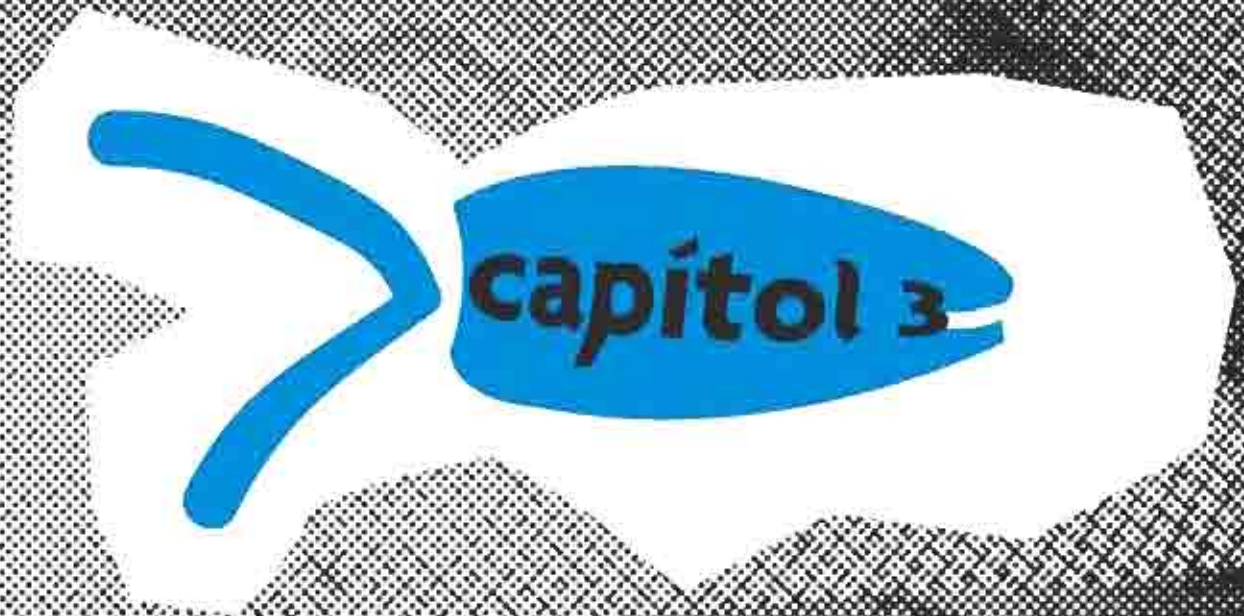
18 "Les anàlisis suggereixen que amb els nivells actuals de reclutament i els nivells de pesca a gran i petita escala, nivells de captura de 26.000 t o més no són

© Grace/Greenpeace

sostenibles a llarg termini". CICA A Informe 2002-2003 (I) - Vol II.

19 Cal destacar que si les quotes se superen, la CICA A no pot tancar la pesquera. En primer lloc, perquè no disposa de mitjans per conèixer els nivells de captures fins un o dos anys després (no existeixen mecanismes per controlar les captures en temps real). I en segon lloc, la CICA A no té la competència per tancar una pesquera.

GRANJAS S. A.

S. T. O.

T. T. T.

3.1. Què és l'engreix de la tonyina?

L'engreix de la tonyina va començar a estendre's pel Mediterrani a finals dels anys noranta. Aquesta activitat altament industrial consisteix, bàsicament, a engreixar tonyines en gàbies flotants instal·lades prop de la costa. Allí, les tonyines són alimentades durant 6-7 mesos amb peix fresc o congelat, fins que augmenta la seva grandària i el seu contingut en greix, incrementant el seu valor comercial a Japó i altres països.

Per tenir tonyines vives amb la finalitat de fer-les engreixar, la captura es porta a terme amb vaixells d'encerclament. Per tant, l'engreix de les tonyines depèn de l'activitat d'aquest segment concret de la flota pesquera. Quan han estat capturades, les tonyines es transborden a unes gàbies que seran remolcades per vaixells i que les transporten a la granja. El transport es realitza a una velocitat molt baixa, a 1 o 2 nusos, per evitar que molts peixos morin durant el trasllat²⁰. El trasllat pot durar dies, setmanes i fins i tot mesos²¹.

Segons on són capturades les tonyines -ja que la temporada de pesca varia al llarg del

Mediterrani- i de quanta distància cal recórrer en el seu transport, les granges poden començar a omplir les seves gàbies entre maig i agost. Les tonyines són engreixades normalment durant 6-7 mesos²². No obstant això, a les instal·lacions que treballen amb exemplars més petits, l'engreix pot perllongar-se encara més²³. El major volum d'exportació de tonyines d'aquestes granges té lloc al novembre i desembre, però depèn també dels acords entre productor i comprador.

3.2 El "boom" de l'engreix de tonyina

Al Mediterrani, l'engreix de tonyina va començar a finals dels anys noranta. Des de llavors, aquesta indústria s'ha expandit al llarg de la regió, de forma poc o gens regulada, guiada fonamentalment per les decisions d'uns pocs inversors. Aquest tipus d'operacions han proliferat sense control, i actualment les granges s'han estès a 11 països, incloent-hi Portugal.

Aquesta expansió és molt difícil de justificar, tenint en compte que l'engreix de tonyina depèn totalment de la seva pesquera, que ve afrontant serioses dificultats des de fa més d'una dècada, i a la

Taula 2 Proliferació de l'engreix de tonyina al Mediterrani i l'Atlàntic Oriental

1985	1996	2000	2001	2002	2003	2004	2006
Espanya	Espanya	Espanya	Espanya	Espanya	Espanya	Espanya	Espanya
	Croàcia	Croàcia	Croàcia	Croàcia	Croàcia	Croàcia	Croàcia
		Malta	Malta	Malta	Malta	Malta	Malta
			Itàlia	Itàlia	Itàlia	Itàlia	Itàlia
				Turquia	Turquia	Turquia	Turquia
					Xipre	Xipre	Xipre
					Líbia	Líbia	Líbia
						Grècia	Grècia
						Líban?	Tunísia
							Marroc
							Portugal
							Líban?

Font: basada en Lovatelli, A. 2005²⁴ i CICC²⁵

20 Un cert (i desconegut) percentatge d'exemplars mor durant les operacions d'encerclament. Aquesta mortalitat s'incrementaria a velocitat més elevada durant les operacions de remolc.

21 Advanced Tuna Ranching Technologies SL (ATRT), 2005.

22 Lovatelli, A., 2005. *Summary Report on The Status of Bluefin Tuna Aquaculture in The Mediterranean*. FAO.

23 Croàcia treballa, en la majoria de les seves gàbies d'engreix, amb petits espècimens de tonyina d'entre 8 i 25 kg de mitjana per exemplar. Per a Croàcia la temporada pot durar entre un mínim de 4 i un màxim de 20 mesos.

qual tant científics com ONG vénen advertint constantment que els nivells de captura són massa elevats.

Amb gran demora, i davant la manca d'informació sobre les activitats d'engreix de tonyina, la CICAÀ va dictaminar l'any 2003 que els països havien d'informar sobre les seves granges autoritzades²⁶. Aquesta Comissió ha creat una llista que, entre altres dades, inclou la capacitat d'aquest tipus d'instal·lacions.

Aquesta informació, recollida a la Taula 3, no reflecteix la capacitat real de les granges. Líbia, per exemple, ha informat sobre una instal·lació d'engreix a la CICAÀ el 2006, encara que la seva implicació en l'activitat és coneguda des de fa alguns anys. A més, experts apunten que Algèria, Síria, Israel i Líban podrien jugar un important paper en la pesca o l'engreix de tonyina vermella al Mediterrani²⁷. Excepte Algèria, aquests països no són parts contractants de la CICAÀ. Encara que Líban no ha proporcionat dades oficials, algunes fonts afirmen que va ser projectada una granja per al 2004. El 2005 es va formular una proposta per establir granges d'engreix de tonyina a França, que va trobar una forta oposició²⁸.

La capacitat total de les granges, 51.012 tones, és un clar incentiu per a la pesca il·legal a la regió, si es compara amb la quota legal de 32.000 tones. De fet, com assenyalava la FAO, "des de 1996, els percentatges de tonyina vermella per a engreix s'han incrementat contínuament, de manera que, actualment, la major part de tonyina vermella capturada al Mediterrani es destina a granges d'engreix"²⁹. Cal destacar que les captures d'altres arts de pesca distintes de l'encerclament han rondat unes 15.000 tones de mitjana en anys anteriors.

- **Hi ha una enorme inversió en el desenvolupament de l'engreix de tonyina. Seria ingenu pensar que aquestes granges s'han construït per ser infrautilitzades;**
- **la capacitat de producció declarada excedeix gairebé un 60 % les captures totals permeses dictaminades per la CICAÀ;**
- **la capacitat de producció declarada excedeix en més de 25.500 tones els nivells de captura recomanats pels científics de la CICAÀ³⁰.**

Taula 3 Capacitat de les granges declarades al mar Mediterrani

País	N. de granges	Capacitat (tones)
EC Xipre	3	3.000
EC Espanya	14	11.852
EC Grècia	1	1.000
EC Itàlia	9	5.800
EC Malta	7	9.650
EC Portugal	1	500
Croàcia	5	5.350
Líbia	1	1.000
Marroc	1	1.000
Tunísia	4	2.400
Turquia	12	9.460
TOTAL	58	51.012

Informació obtinguda de la CICAÀ²⁵, actualitzada l'onze de maig de 2006.

24 Lovatelli, A. 2005. *Summary Report on The Status of Bluefin Tuna Aquaculture in The Mediterranean*. FAO Fisheries Report N° 779

25 Base de dades de la CICAÀ sobre granges d'engreix, disponible a www.iccat.es/ffb.asp.

26 Recomanació de la CICAÀ [03-09].

27 Op. cit. FAO Informe sobre Pesqueries N° 779.

28 Greenpeace França. *Greenpeace s'opposa aux fermes d'élevage de thons rouges en Méditerranée et en baie de Banyuls*. 5 de gener de 2006.

29 Lleonart i Majkowski, 2005. *Summary report on bluefin tuna capture fishing for farming/fattening in the Mediterranean*. Grup de Treball de CGPM/CICAÀ

3.3 La producció procedent de l'engreix de tonyina

La quantitat de tonyina vermella engreixada al Mediterrani és un interrogant, i cal emprar diverses fonts i càlculs per poder fer-ne una estimació. La FAO ha intentat millorar la informació disponible mitjançant la realització d'enquestes nacionals. Revisant aquests informes, queda molt clar que existeixen enormes buits d'informació, i que alguns d'ells afecten a dades molt bàsiques. La FAO fa notar que “*es proporciona escassa informació respecte el volum de tonyina vermella que s'introdueix a les gàbies*”³¹.

Per tal de frenar les captures il·legals i no declarades, totes les Parts Contractants de la CICAA que importin tonyina vermella han de demandar que la tonyina que entra en els seus mercats vagi acompanyat d'un certificat anomenat *Document Estadístic de la Tonyina Vermella* (BTSD, en les seves sigles angleses), validat per l'autoritat d'exportació d'aquest país³². El document, en vigor des de 2003, exigeix la declaració obligatòria de la zona de captura, la bandera dels vaixells pesquers, la quantitat i qualitat de la mercaderia, els ports d'embarcament, etc.

Dues vegades l'any, els països importadors han d'enviar a la CICAA un resum de les importacions basat en els BTSD que hagin rebut. Qualsevol país que reexporti tonyina vermella ha d'acompanyar el BTSD original que hagués rebut en el moment de la seva importació, juntament amb el document de reexportació. Malgrat ésser de compliment obligatori, diversos països no han enviat aquest document a la Comissió, particularment els països europeus³³.

La consultora Advanced Tuna-Ranching Technologies SL (ATRT)³⁵, ha realitzat estimacions sobre la producció de tonyina d'engreix al Mediterrani. Les seves dades són utilitzades més endavant per tractar d'estimar la quantitat de tonyina vermella necessàries per abastir aquestes instal·lacions.

3.4 Un malson per als científics

Històricament, una de les dificultats per a una gestió adient de la pesquera de tonyina vermella al Mediterrani ha estat la baixa qualitat de les dades proporcionades pels països, tant sobre el total de captures com sobre alguns altres paràmetres bàsics, com la grandària i composició de la captura, localització, arts i esforç de pesca.

Taula 4 Tendència anual de les importacions japoneses de tonyina vermella*

Any	Espanya	Croàcia	Malta	Itàlia	Turquia	Líbia	Tunísia	Xipre	Grècia	Altres	Total
1997	261										261
1998	1.456	103									1.559
1999	3.346	277									3.622
2000	5.806	664	16								6.487
2001	5.839	1.349	842	115							8.146
2002	6.006	3.190	2.311	1.640	1.405				5		14.558
2003	5.381	4.220	3.623	969	1.770	518	24	5	43		16.553
2004	7.433	4.377	5.024	755	2.356	88	935	408	18		21.395
2005*	4.251	3.034	3.314	620	3.125		1.413	958	587		17.301

* Sempre el pes complet estimat en el moment de la recollecció a les granges.

** Dades només referents a la primera meitat de l'any. Informació obtinguda de Matsumoto T. 2005³⁴.

L'expansió de les granges d'engreix ha augmentat aquestes dificultats, com han reconegut tant els científics com la pròpia CICAIA en diverses ocasions. Segons el Comitè Científic de la CICAIA, *"la pràctica d'engreix de peixos està convertint-se en una pràctica estesa en el Mediterrani, i aquesta pràctica ha dut probablement a un deteriorament en les estadístiques de captures"*. La CICAIA fa notar que *"va haver-hi acord general en el Comitè sobre el fet que les operacions d'engreix [de tonyina vermella al mar Mediterrani] havien afectat significativament la recollida de dades, especialment les estadístiques de la Tasca I i Tasca II (grandària), i consegüentment, la qualitat de les avaluacions de l'estoc"*³⁶.

Les "incerteses" introduïdes per les activitats de les granges de tonyina afecten: la grandària de les tonyines que s'introdueixen a les granges; on i quan han estat capturades; quants peixos moren durant el transport i les operacions de transbordament³⁷; o quant creix la tonyina durant el procés d'engreix.

3.5 Una porta oberta per a la pesca fora de la legalitat

Sota l'actual sistema de gestió, el nombre de països i empreses involucrades en la pesca i l'engreix de la tonyina, la complexa malla de subsidis i inversions, i l'extensió de les activitats comercials que tenen lloc abans i després de les operacions d'engreix, fan que el negoci de les granges de tonyina sigui una xarxa impossible de controlar. És, per tant, un camí adobat per al que es coneix com pesca INDNR³⁸, i que inclou la pesca il·legal, la pesca no regulada i la pesca no declarada.

Les empreses propietàries de granges d'engreix solen tenir flotes pesqueres i remolcadors propis o afiliats, del seu país o d'un altre. Al temps, diversos pesquers abande-

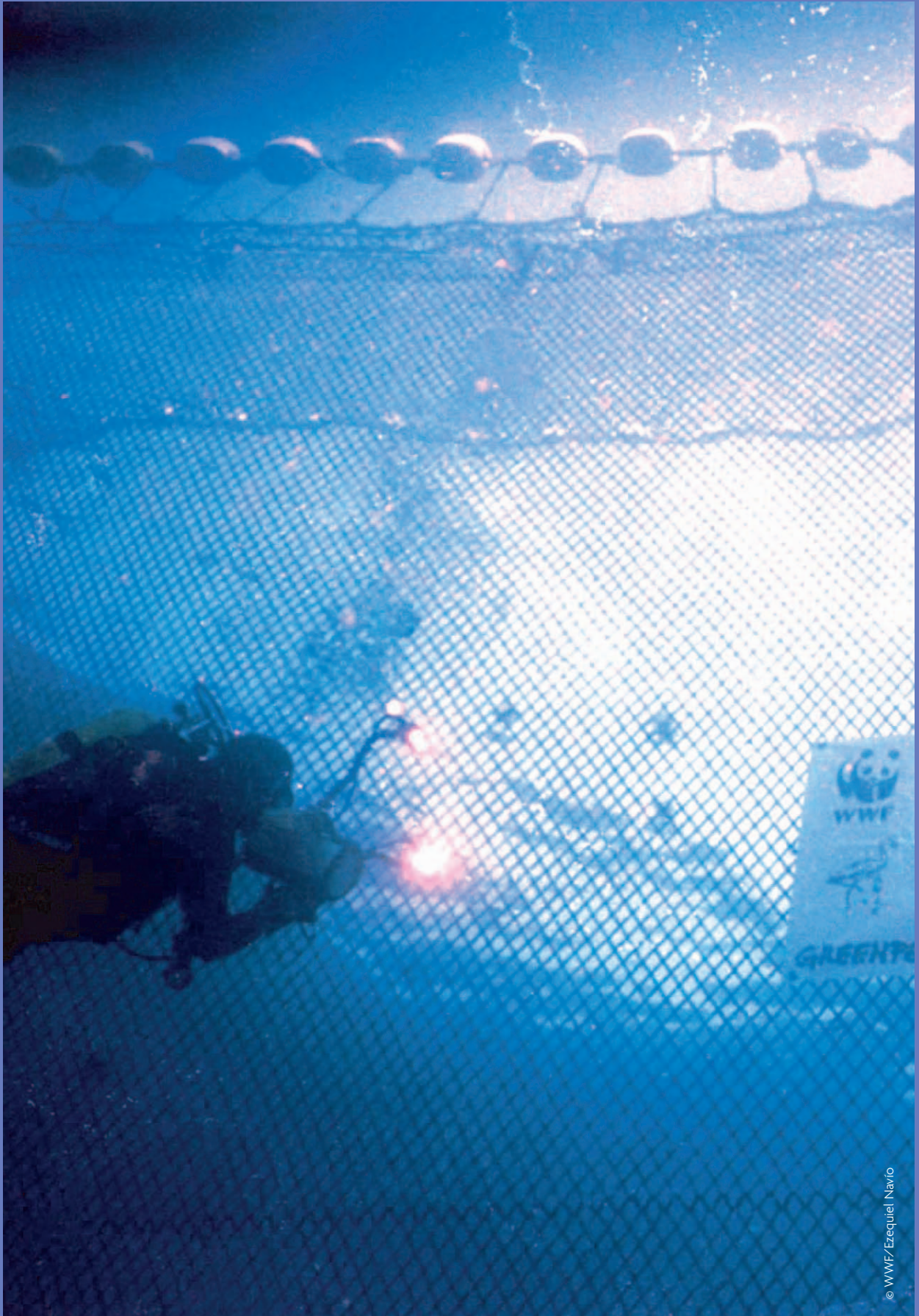
rats en diferents països poden subministrar peix a una mateixa granja. A més, les granges d'un país poden rebre peix de flotes abanderades en altres llocs. Reabanderar pesquers és una pràctica usual. Hi ha un comerç anterior al de l'engreix de tonyina que involucra al país en el qual està abanderat el pesquer, al país que abanderarà el remolcador i al país en el qual es troba la granja de tonyina. També existeix un comerç post-engreix, des del país on està situada la granja a un tercer que és el destinatari.

Per exemple, davant les costes de Líbia els pesquers francesos poden pescar al costat dels pesquers reabanderats a Líbia, i les seves captures poden ser transferides a un remolcador de bandera espanyola, el qual subministra la tonyina a granges a Malta. La xarxa comercial entre els diferents operadors de la indústria és complexa.

El problema de la pesca INDNR i la seva relació amb les activitats d'engreix de tonyina es revisa amb major profunditat en el capítol 4 d'aquest informe.

34 Matsumoto T. 2005. Informe nacional de Japó remès al SAC/ GFCM.

35 Advanced Tuna-Ranching Technologies SL (ATRT) és una consultora amb seu a Espanya que publica informes signats per "Tuna Ranching Intelligence Unit". Els seus informes es basen en dades proporcionades pel sector de l'engreix de tonyina i/o observacions directes, i han mostrat un excel·lent coneixement de la indústria. Com el Fons Mundial per a la Naturalesa (WWF) ha comentat *"WWF considera que tenen una gran credibilitat degut a la qualitat de les evidències mostrades i a l'alt nivell d'anàlisi desenvolupada. WWF ja ha confirmat amb altres fonts alguns dels temes publicats a l'informe. L'estudi realitzat per ATRT posa a l'abast una gran quantitat d'informació no documentada prèviament, essent una col·lecció única d'evidències (difícil d'obtenir per algú aliè al sector), les quals*

© WWF/Ezequiel Navío

enforteixen les repetides demandes de WWF d'una acció urgent per trobar remei a aquesta escandalosa situació”

36 Informe de la CICA 2004-2005 (II) - Vol II.

37 Hi ha un percentatge segur -i desconegut- de peixos que moren durant les operacions d'encerclament. No s'ha estimat científicament quina és aquesta quantitat. Mentre alguns països informen només d'un 1-2%, altres arriben fins a un 15% (Leonart J., Majkowski, J., 2005).

38 Pesca Il·legal, No regulada y No declarada.

El negoci de l'engreix de les tonyines depèn directament de la pesca d'encerclament, l'únic art que pot subministrar-li tonyines vives³⁹. Com es veurà més endavant, l'augment de les exportacions de tonyina d'aquicultura des de la regió mediterrània no es correspon amb les captures declarades pels encercladors, les quals estan fins i tot minvant en molts casos. Aquestes diferències de xifres corroboren que la pesca il·legal d'encerclament està augmentant, i que està directament connectada amb el negoci de l'engreix de tonyina.

Les captures reals de tonyina al Mediterrani són, sens dubte, majors que les declarades a la CICA. Al temps, la quota excedeix el nivell recomanat com a sostenible pels científics d'aquesta comissió.

La indústria de l'engreix de tonyina està molt bé integrada i organitzada, i és clarament la major responsable de la gran sobreexplotació que està saquejant un dels recursos pesquers de més valor a la regió mediterrània. Aquesta pesca il·legal té un nom: pesca pirata.

4.1 L'embull del comerç previ a l'engreix de tonyina⁴⁰

Tots els països mediterranis que engreixen tonyina importen tonyina vermella capturada per altres països per abastir les seves granges, i la majoria dels països que capturen tonyina vermella també estan implicats en el seu transport, des de la zona de pesca fins al lloc d'engreix⁴¹.

Malauradament, els governs subministren informació contradictòria i incompleta sobre les operacions comercials durant l'etapa prèvia a l'engreix. Això és fàcil d'entendre amb la informació que mostra la *Taula 5*. La informació aportada -tant pel país importador com per l'exportador- **només concorda en quatre casos**. Per exemple: tant Xipre com França declaren que els bucs francesos subministren a Xipre peix per ser engreixat. Però Líbia i Tunísia no han declarat haver subministrat peix a les granges turques, mentre que Turquia declara importacions des d'ambdós països⁴³. Croàcia, Xipre, Grècia, Itàlia i Espanya declaren

Taula 5 Informació declarada a la FAO sobre el comerç pre-engreix⁴²

		País de destí per engreixar-lo										
		Algèria	Croàcia	Xipre	França	Grècia	Itàlia	Líbia	Malta	Espanya	Tunísia	Turquia
País d'origen	Algèria											
	Croàcia		Croàcia									
	Xipre			Xipre								
	França		Croàcia	Xipre França		Grècia	Itàlia		França	França Espanya		
	Grècia					Grècia						
	Itàlia		Croàcia Itàlia				Itàlia		Itàlia Malta	Itàlia		
	Líbia					Líbia		Líbia	Malta	Líbia		Turquia
	Malta		Malta				Malta		Malta	Malta		
	Espanya		Croàcia				Itàlia			Espanya		
	Tunísia		Croàcia									Turquia
	Turquia											Turquia

Font: Leonart J., Majkowski, J., 2005. Informe resumen sobre el atún rojo pescado para ser engordado en el Mediterráneo. FAO Informe de pesca No. 779. Roma.

39 La producció de tonyina d'almadrava per engreixar és simbòlica.

40 El comerç pre-engreix fa referència a les activitats comercials que tenen lloc abans que comenci l'engreix, i impliquen al país que abandera el buc pesquer, el país que abandera el buc remolcador i al país en el qual es troba la granja d'engreix. També existeix un comerç post-engreix, del país en el qual està situada la granja a un tercer.

41 Leonart i Majkowski, 2005.

42 La Taula 5 enumera els països que faciliten informació a la CICA. Els països pesquers han de declarar a quins països "exporten" els seus bucs tonyina per ser

engreixar tonyina subministrada per vaixells francesos. No obstant això, França declara que envia les seves captures només a tres d'aquests països⁴⁴.

Hi ha molts països implicats, però molt poca informació fiable

Conèixer l'origen i la destinació de la tonyina vermella des de la zona de pesca fins a la granja és cada vegada més complicat. Fins fa cinc anys, a les granges espanyoles arribava tonyina procedent de vaixells espanyols i francesos que pescaven al Mediterrani Occidental⁴⁵. Ara, Espanya s'abasteix d'almenys cinc països diferents, tan llunyans com pot ser Líbia. El mateix succeeix a Turquia i Croàcia, on al principi els vaixells pesquers locals proporcionaven tot el peix a les granges, però ara aquest ha estat substituït per tonyina provinent d'una sèrie de flotes estrangeres^{46, 47}.

Altres països dedicats a l'engreix de tonyina depenen totalment de flotes estrangeres a l'hora de proveir les seves granges. Per exemple: tant Malta com Xipre declaren que tota la seva tonyina d'engreix prové de flotes d'altres països: bucs italians i libis abasteixen les granges de Malta; vaixells francesos i espanyols que pesquen al Mediterrani oriental abasteixen les granges de Xipre.

Fins l'any 2001, gairebé tota la producció havia estat exportada des del país d'engreix cap al mercat. Però en anys recents alguns països exporten el seu peix cap a Japó a través de tercers països (per exemple, Turquia a Japó a través d'Espanya)⁴⁸. Entre els països de la Unió Europea, els moviments de productes pesquers no es consideren comerç internacional. No obstant això, sovint el peix es mou entre països comunitaris i no comunitaris, i aquestes importacions no es registren.

• **El mercat pre-engreix entre països és complex, i la informació oficial és contradictòria.**

• **No és sorprenent que, ara més que mai, hagi estat impossible per als científics diagnosticar l'estat de la pesquera.**

4.2 Tecnologia per trobar fins la darrera tonyina

Actualment, més de 255 encercladors estan capacitats per pescar tonyina vermella al Mediterrani. França, Itàlia, Croàcia i Turquia compten amb més de 20 vaixells cadascun⁴⁹.

Els ràpids beneficis obtinguts amb l'engreix de tonyina han atret molts diners a la pesquera: s'han construït grans i nous vaixells pesquers, plantes d'emmagatzematge, i fins i tot nous aeroports per exportar aquest peix. La detecció dels bancs de peixos és molt important per als cerquers a l'hora d'incrementar ràpidament les captures. Per aquesta raó, la flota tonyinaire mediterrània està equipada amb moderns sistemes de detecció de peix. Però això no és tot: pràcticament cada grup pesquer posseeix i/o lloga avionetes per localitzar els bancs de tonyina. Durant la temporada de pesca, més de 50 avionetes sobrevolen el Mediterrani a la recerca de tonyina. Ho fan fins i tot al juny, moment de l'any en el qual no està permès⁵⁰.

engreixada. Els països que engreixen la tonyina han de declarar de quins països pesquers "importen" la seva. Cada casella de la Taula conté el nom del país que informa de la transacció.

43 Cal assenyalar que Turquia no té assignada una quota específica de pesca, i les seves captures formen part de les 1.100 tones recollides com "altres països" per la CICA. No obstant això, Turquia va declarar 3.300 t a la FAO l'any 2003.

44 Leonart i Majkowski, 2005.

Taula 6 Vaixells implicats en la pesca de la tonyina vermella al Mediterrani i operacions de pesca

País	Nombre i tipus de vaixell	Ports base	Estratègia de recerca	Àrees d'operació	Temporada d'operació	Durada de l'operació de remolc
Croàcia	63 vaixells d'encerclament, no necessàriament tots en actiu (29 l'any 2001 i 31 el 2002)		Cooperació entre vaixells i observacions visuals des dels vaixells	Mar Adriàtic	Març a octubre	3 - 20 dies
França	38 vaixells d'encerclament	Golf de Lleó	Recerca aèria i cooperació entre vaixells, inclosos els espanyols	Totes les àrees mediterrànies	Juny a octubre	1 - 12 h
Grècia	1 vaixell d'encerclament autoritzat per pescar tonyina vermella, 1 pesquer autoritzat per transportar tonyina vermella, 2 vaixells remolcadors autoritzats per transportar tonyina vermella	Neapoli, Veion i Pireaus				
Itàlia	87 vaixells d'encerclament (2001 i 2002)		Sense recerca aèria, però és possible cooperació amb altres bucs, encara que no registrada	Mediterrani	Març a octubre	
Líbia	5 vaixells d'encerclament	Tripoli	Cooperació entre vaixells	Aigües líbies	Estiu	
Malta	Els vaixells usats per al transport de tonyina vermella inclouen remolcadors comercials, arrossegadors i vaixells multi-propòsit	Valletta		Mar Jònic	27 d'abril a 15 de juliol	Normalment entre pocs dies i una setmana
Marroc	200 vaixells artesanals que pesquen amb línia (també una almadrava al Mediterrani, i s'usen vaixells d'encerclament)				Línia: juny-setembre. Almadrava: juny - octubre	
Espanya	6 vaixells d'encerclament (150 TRB, 1.200 CV i 38 m d'eslora)	L'Ametlla de Mar (Tarragona)	Recerca aèria i cooperació amb altres vaixells	Llevant, àrea d'Espanya que inclou les Illes Balears, Múrcia i Tarragona: 37°-42° N/Costa 0.4° E	Abril a octubre	Fins a 20 dies
Turquia	Més de 100 vaixells d'encerclament (28 el 2002 i 50 el 2003, amb més de 32 metres)	Istanbul, Izmir, Trabzon, Bandyрма i Canakkale	Cercadors de peix, sonar, radar per a aus i cooperació entre vaixells	Mediterrani, inclòs el Mar Égeu	Mediterrani: 1 Maig - 15 juliol Égeu: 16 d'agost - 1 maig	entre 3 dies i 3 setmanes

Informació obtinguda de Lleonart J. i Majkowski, J. 2005

45 Lovatelli, A. 2005.

46 Lovatelli, A. 2005.

47 Tudela i García. 2004. *Tuna farming in the Mediterranean: the bluefin tuna stock at stake*. Programa Mediterrani de WWF.

48 Lovatelli, A. 2005.

49 Lleonart i Majkowski, 2005. Aquest nombre està subestimat, ja que els vaixells d'Algèria i Tunísia no hi estan inclosos.

50 Segun ATRT i WWF.

4.3 Les xifres no quadren

El Dr. P. Miyake ha realitzat una lloable labor d'investigació sobre el comerç de tonyina⁵². Els seus estudis es basen en diferents fonts, que inclouen les importacions registrades pel servei duaner japonès i les importacions de tonyina d'aqüicultura a través del Document Estadístic de Tonyina Vermella (BTSD). Els seus càlculs estan realitzats utilitzant alguns factors de conversió estandaritzats, i constitueixen un intent de calcular la quantitat real de peix capturat per engreix⁵³.

És interessant comparar el que declaren haver capturat els països que tenen flotes d'encerclament amb la quantitat de tonyina que s'estima ha estat introduïda a les granges i exportada a Japó. En el gràfic 1 es pot observar que les tendències no es corresponen en absolut.

Mentre que les exportacions de tonyina d'engreix a Japó (i, per tant, la

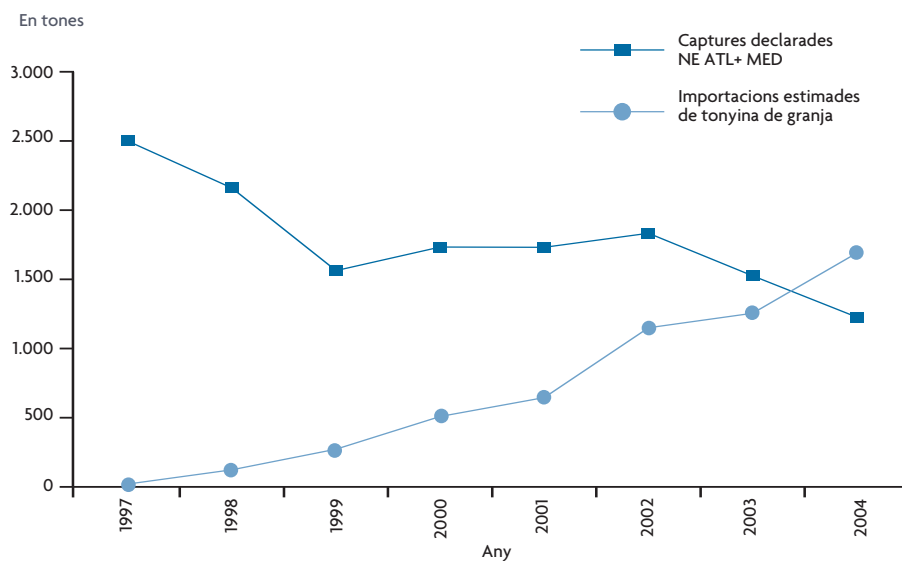
quantitat de tonyina introduïda en granges) creix, les captures declarades pels vaixells d'encerclament minven. Només hi ha una manera d'explicar aquesta situació: les captures no declarades i les captures il·legals estan augmentant.

Com han afirmat els científics, la no declaració de captures és una preocupació des de 1998. Les captures no declarades provenen principalment del Mediterrani i no de l'Atlàntic Est ja que és del Mediterrani d'on procedeixen la majoria de les captures de cèrcol i aquest art sembla ser el responsable de les captures no declarades.

4.4 Infradeclaració de captures

Alguns dels principals països amb flota d'encerclament, incloent-hi Itàlia, França, Turquia i Tunísia, van declarar menys captures l'any 2002 o 2003 que el 1997, malgrat que les seves flotes s'han industrialitzat o desenvolupat des de llavors. Líbia

Gràfic 1 Captures declarades vs importacions de granja: les tendències no es corresponen. Elaborat a partir de la CICCA i Miyake, 2005.

51 Lleonart J. y Majkowski, J. 2005. *Summary report on bluefin tuna capture fishing for farming/fattening in the Mediterranean*. FAO Fisheries Report No. 779. Roma.

52 Miyake, P. 2005.

53 La quantitat de tonyina que entra en una granja, en pes, és diferent a la quantitat de tonyina que en surt, ja que la tonyina ha estat alimentada durant mesos. Aquest fet implica diverses dificultats en termes de control. S'accepta que hi ha un 25% més o menys d'increment en carn durant la fase d'engreix (al que cal restar la mortalitat que també hi ha en aquesta etapa).

no ha proporcionat cap dada a la CICAA entre els anys 2002 i 2004.

França, Itàlia i Turquia han estat tradicionalment els principals països de pesca d'encerclament, i els tres declaren menors captures que en el passat. Són seguits en importància per Tunísia i Espanya, i encara que Espanya ha declarat captures creixents, Tunísia també ha declarat captures menors en anys recents. Líbia és un país pesquer encara que durant diversos anys no ha declarat les seves captures.

Observant la disminució de les seves captures, i tenint en compte la grandària i el desenvolupament de les seves flotes en els últims anys, està clar que França, Itàlia, Turquia, Tunísia i Líbia poden ser els principals responsables de la infradeclaració de captures.

De fet, en molts casos la flota d'encerclament mediterrània s'ha desenvolupat de forma paral·lela al creixement de la capacitat d'engreix. La *Taula 7* mostra el desenvolupament de la flota d'encerclament, que ha tingut lloc al mateix temps

Taula 7 Evolució de les principals flotes d'encerclament que pesquen tonyina al Mediterrani

Algèria	L'any 2001, una companyia inversora especialitzada en oportunitats de negoci en el sector pesquer, Union-Pêche, va anunciar el llançament d'un projecte de construcció d'una flota completa d'encerclament (20 bucs), destinada a la pesca de tonyina per a engreix, amb un valor de més de 20 milions de dòlars. Això malgrat comptar amb una modesta quota (1.500 t) assignada a Algèria per la CICAA només des de 2003. D'acord amb la delegació algeriana a la CICAA, 19 vaixells d'encerclament (4 dels quals estan especialitzats) estaven llestos per operar en el 2003.
Croàcia	El nombre de vaixells d'encerclament actius destinats a la tonyina vermella es va incrementar de 19, l'any 1999, a 31 el 2002. Les captures estan basades en animals immadurs, amb una grandària mitjana que ha minvat enormement en els últims anys (de 24,2 k l'any 1999 a tan sols 8,2 k el 2002). Croàcia omple la majoria de les seves gàbies d'engreix amb individus petits de tonyina, amb un rang de grandària d'entre 8 i 35 k/pescat.
Xipre	L'any 2003 es van autoritzar 33 vaixells multi-propòsit per a operacions pesqueres, dels quals 14 van declarar captures de tonyina vermella.
França	Actualment, França és el proveïdor més important de tonyina viva a les granges mediterrànies (especialment les espanyoles), amb una flota local industrialitzada de 40 vaixells d'encerclament amb base al Golf de Lleó. En els últims anys, els vaixells d'encerclament francesos han estès les seves operacions cap al sud de Malta, així com a les aigües de Líbia i Xipre. Segons ATRT, vaixells francesos han estat reabanderats a Líbia.
Grècia	El Ministre d'Agricultura de Grècia va declarar que dintre dels seus avançats plans per iniciar activitats d'engreix de tonyina en el país, es concediran autoritzacions als vaixells nacionals per a la captura i transport de tonyina vermella.
Itàlia	Un total de 72 vaixells d'encerclament disposen de llicència per capturar tonyina vermella al Mediterrani. D'acord amb les estadístiques oficials, el 86% de les seves captures es van dedicar a engreix l'any 2002. La quota italiana es distribueix entre els vaixells. La capacitat de captura de molts vaixells és major que la quota assignada.
Líbia	El 2003, un buc pesquer industrial abanderat a França, amb una capacitat pesquera de milers de tones l'any, va estar operant en aigües de Líbia dintre del context d'un acord entre la UE i Líbia. Se suposava que les captures realitzades per aquest vaixell entrarien dintre de la quota assignada per la CICAA a Líbia, la qual era de només 1.286 t (menys de la meitat de la capacitat total de pesca d'aquest vaixell).
Espanya	Espanya disposa de 6 moderns vaixells d'encerclament amb base al Mediterrani, els quals van capturar un total de 1.453 t de tonyina l'any 2001. El 70% d'aquesta captura es va destinar a l'activitat d'engreix.
Tunísia	El 2003, un total de 53 tonyinaires d'encerclament es dedicaven a la pesca de tonyina al llarg de la costa de Tunísia. Aquesta flota és responsable del 96% del total de les captures de tonyina. En els darrers anys, la majoria de les captures han anat a granges espanyoles. A Tunísia, les granges començaren a operar l'any 2003.
Turquia	S'ha duplicat l'esforç pesquer en només un any, de 28 vaixells de cercol el 2002 a 50 el 2003. La quantitat de tonyina vermella capturada l'any 2002 va ser de 2.300 t, de les quals 1.400 t van ser transferides a granges. És important assenyalar que Turquia forma part de la CICAA només des d'agost de 2003, i que, per tant, no hi ha quota de tonyina vermella de la CICAA assignada a aquest país per al període 2003-2006.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de WWF i la CICAA.

que els científics expressaven les seves preocupacions sobre la reconeguda excessiva pressió pesquera a la que estan sotmeses les poblacions de tonyina vermella. L'augment de capacitat pesquera i tecnologia han exacerbat els problemes que pateix aquesta espècie.

4.5 El “blanqueig” de les captures de tonyina vermella

La major part de la tonyina vermella capturada al Mediterrani es congela i es transporta a bord de bucs de càrrega refrigerats o *reefers*. Setmanes o mesos més tard, aquests *reefers* descarreguen la tonyina per a la seva venda a Japó i altres països.

Per transportar les tonyines des dels caladors de pesca fins a les granges s'empren remolcadors. Aquests poden necessitar diversos dies per arribar fins a la zona de captura, per la qual cosa les tonyines poden passar dies dintre de la xarxa d'enclaustrament fins que arriba el buc remolcador. Durant les operacions de transferència des de la xarxa fins a la gàbia final d'engreix, mor una determinada (i desconeguda) quantitat de tonyines. Se sospita que aquestes tonyines mortes que no poden usar-se per a activitats d'engreix són transferides a *reefers*, i aquestes captures són exportades, i possiblement no declarades. Tot això succeeix a mar obert i en absència d'observadors.

L'informe de la consultora ATRT planteja dubtes sobre l'activitat d'aquests bucs, i fins i tot suggereix que les companyies que exporten tonyina busquen formes de blanquejar les seves captures a través de tercers països: *“La major part de la tonyina capturada il·legalment al Mediterrani entra a Japó via Xina i altres països del Sud-est Asiàtic amb poques inspeccions i en ràpid creixement, en els quals la tonyina és processada, empaquetada i transpor-*

tada a destinació sota una denominació distinta, com tonyina sashimi, llesta per al seu consum”⁵⁴.

L'activitat dels bucs de càrrega refrigerats és una preocupació per a moltes pesqueres, i una de les principals formes en què les captures il·legals són blanquejades a tot el món. Aquests problemes no són nous per a la CICAA. L'any 2004, el Govern de Japó va presentar informació a la CICAA sobre dos *reefers* involucrats en activitats de blanqueig de tonyina⁵⁵. Les dades presentades suggereixen que fins a 18.000 tones de tonyina tropical, *Thunnus obesus*, capturada il·legalment a l'Atlàntic, podrien haver estat “rentades” d'aquesta forma l'any 2003 i no van ser declarades. Aquesta xifra representaria fins al 21% de les 85.000 tones de captura declarada de *Thunnus obesus* de l'Atlàntic per aquell any. No hi ha motius per creure que l'activitat dels *reefers* involucrats en el transport de tonyina vermella al Mediterrani no plantegi els mateixos problemes de control de les activitats pesqueres. Tal i com Japó suggereix, les parts haurien de *“treballar juntes per assegurar el compliment dels límits de captures i d'altres mesures de conservació i gestió. Especialment, per eliminar les activitats de blanqueig a través dels transbordaments a alta mar, la CICAA hauria d'establir mesures per controlar i regular apropiadament els transbordaments”⁵⁶.*

4.6 Quines podrien ser les captures reals?

La quantitat real de tonyina engraixada al Mediterrani és gairebé impossible d'estimar, talment com la quantitat real de tonyina capturada per abastir les granges. Tant la indústria com els governs estan essent incapaços de complir les seves obligacions a l'hora de proporcionar dades estadístiques precises a la CICAA, el que té com a

54 ATRT, 2005.

55 El “Lung Yüin” i el “Suruga No1” van ser acusats per Japó de “blanquejar” tonyina capturada il·legalment. El Lung Yüin transportava tonyina capturada per 25 palanquers japonesos i tres de Vanuatu. Va resultar que la informació sobre els 28 vaixells remesa a les autoritats japoneses era falsa: noms falsos, àrees de pesca errònies i altres informacions incorrectes. En el cas del Suruga No1 es va demostrar també que la tonyina tropical que transportava, declarada com capturada en l'Oceà Índic, havia estat pescada en l'Atlàntic. Japó va informar que no es tractava d'activitats aïllades sinó que era un fenomen estès.

56 CICAA Informe Anual 2004-2005 - Vol. I.

conseqüència l'augment de les captures no declarades. La falta de controls efectius a la zona i les pràctiques il·legals, com la reexportació de la tonyina vermella mediterrània a través de tercers països, s'estan traduint en nivells de captura majors que els declarats, i clarament molt majors que la quantitat de tonyina que pot ser capturada legalment. La pesca il·legal i no declarada prolifera al Mediterrani.

La CICAA està, de fet, al corrent d'aquests problemes: *“La captura declarada l'any 2004 és de 26.961 tones, però aquesta xifra és incompleta i s'esperen revisions substancials. Una quantitat important de captures no declarades addicionals que no concorda amb el sistema d'adjudicació recomanat per la Comissió ha estat registrada anteriorment a través del Document Estadístic del Tonyina Vermella. Desgraciadament, el Comitè no confia que aquest sistema proporcioni una base adequada per estimar els nivells de captures totals no declarades, atès que els mercats de “sashimi” s'han expandit més enllà de Japó i no tots els països estan comunicant les seves dades al programa”⁵⁷.*

És impossible aconseguir xifres precises per a gairebé qualsevol aspecte de la pesquera de tonyina vermella oriental. A la *Taula 8* es resumeix part de la informació que serà emprada per estimar les captures reals a la regió.

Es pot obtenir una estimació dels nivells reals de captura usant la tonyina vermella introduïda a les granges d'engreix segons la informació elaborada per ATRT i una estimació de la quantitat de tonyina que no és utilitzada per a aquest fi, tal com la tonyina vermella capturada per altres sistemes de pesca o la capturada a l'Oceà Atlàntic (vegeu *Taula 9*).

Basant-nos en dades de l'ATRT i la CICAA, es pot concloure que més de 40.000 tones de tonyina vermella han estat capturades al Mediterrani en 2004 i 2005. L'any 2005, les flotes que operen a la regió podrien haver pescat més de 12.000 tones, és a dir, un 37,5 % més de la captura legal permesa. A més, la xifra sobrepassa en 18.000 tones el nivell màxim de captures recomanat pels científics.

Taula 8 Tonyina vermella introduïda a granges del Mediterrani i captures d'algunes flotes seleccionades

	Tonyina vermella introduïda a les granges ¹	Captures declarades encerclament tonyina vermella oriental ²	Captures declarades encerclament. No Mediterrani ³	Captures totals de tonyina vermella oriental ⁴
2002	11.500	18.340	883	33.111
2003	25.400	15.260	2.266	29.791
2004	25.130	12.277	1.510	26.961
2005 ⁵	28.450	-	-	-

¹ Segons ATRT, 2005. ² Captures totals declarades de tonyina vermella oriental pescades amb encerclament segons la CICCIA. La majoria d'aquestes captures s'utilitzen com a engreix a les granges. ³ Captures totals declarades de tonyina vermella oriental pescades amb encerclament, excloent el Mediterrani, segons la CICCIA. Aquestes captures no s'utilitzen per a l'engreix. ⁴ Captures totals declarades de tonyina vermella oriental segons la CICCIA, no només inclou encerclament si no també altres sistemes de pesca. ⁵ La major part d'aquestes dades no estan encara disponibles per al 2005.
Font: elaborat a partir de dades d'ATRT i la CICCIA.

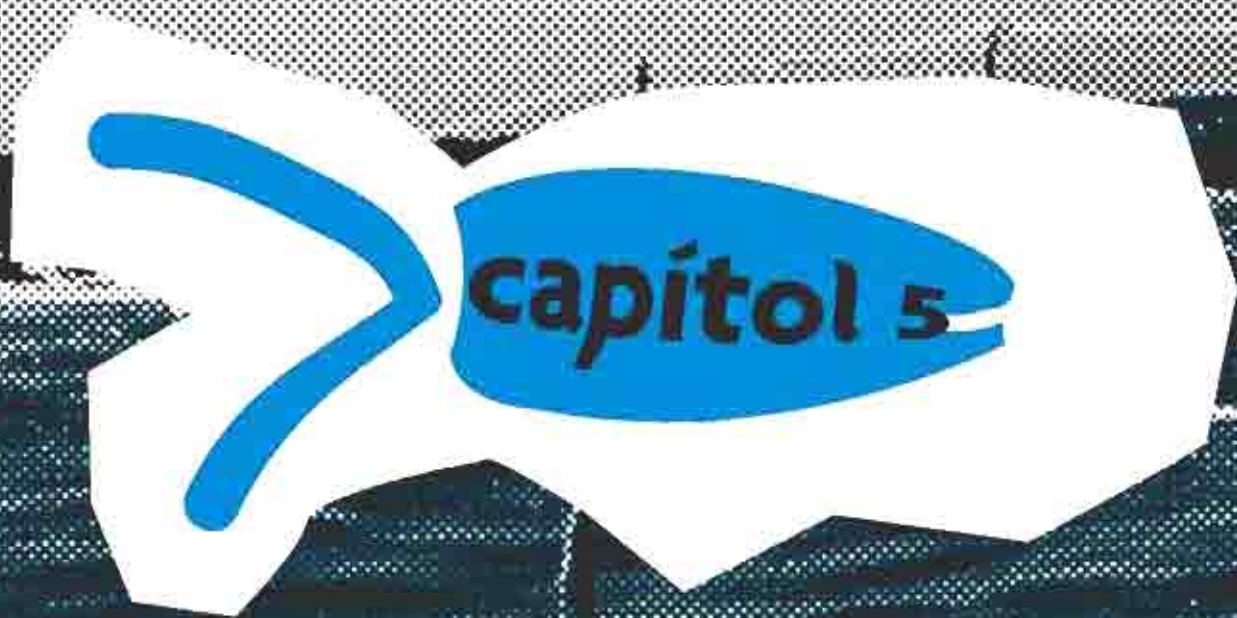
Aquest elevat nivell de pirateria a la regió està amenaçant la població de tonyina vermella, i ha de ser eliminat si es pretén que aquesta espècie tingui alguna oportunitat de recuperar-se.

Taula 9 Estimació de la tonyina vermella oriental “realment” capturada en 2004 i 2005

	2004	2005
Tonyina vermella introduïda a les granges¹	25.130	28.450
Captures declarades encerclament. No Mediterrani²	1.510	1.510 ⁴
Captures amb sistemes distints a l'encerclament³	14.683	14.683 ⁵
TOTAL	41.323	44.643

1, 2 Veure Taula 8. 3 Captures d'altres sistemes de pesca distints a l'encerclament: captures totals declarades de tonyina vermella oriental menys captures de tonyina vermella oriental declarades mitjançant encerclament. 4, 5 No hi ha encara dades disponibles, per la qual cosa s'empren els nivells de 2004. Font: elaborat a partir de dades d'ATRT, CICAA i Lovatelli, 2005.

5.1 L'alimentació de la tonyina a les granges

En la majoria dels casos, el període d'engreix de tonyina s'estén aproximadament durant 6 o 7 mesos, encara que en alguns països com Croàcia el període pot ser major. Durant aquest temps, s'alimenta a la tonyina durant 6 dies a la setmana. La gran quantitat de peix necessari per alimentar les tonyines és un problema greu: el Programa Mediterrani de WWF ha estimat que, només l'any 2004, 225.000 tones d'esquer es van llançar al Mediterrani per alimentar les tonyines a les gàbies d'engreix. La major part de l'esquer procedia d'Àfrica Occidental, Atlàntic Nord i Amèrica⁵⁸.

La quantitat de peix que es necessita per alimentar les tonyines durant llargs períodes suposa diversos riscos mediamientals:

Introducció de malalties

Un alt percentatge de les espècies utilitzades com carnada per a les tonyines de granja són importades de zones fora de la regió. La carnada no és processada, per la qual cosa és una font potencial de malalties per a les poblacions locals de peix. En alguns casos, la tonyina s'alimenta exclusivament amb peix que ve de fora: per exemple, Turquia importa el 95 % del peix que utilitza per a l'alimentació de la tonyina a les seves granges. El peix importat prové de diferents regions, incloent-hi Àfrica, nord i sud d'Amèrica i nord d'Europa^{59,60}. Fonts de WWF indiquen que l'alatxa (*Sardinella aurita*) utilitzada com carnada prové fonamentalment dels caladors d'Àfrica Occidental. En el cas de les granges espanyoles, els contractes entre tonyinaires i pescadors locals per proporcionar peix petit com aliment a les granges va ser trencat a favor del peix més barat procedent d'al-

tres països. Això va ocórrer quan la saturació del mercat japonès de tonyina va reduir els beneficis.

Un recent informe del Programa Mediterrani de WWF⁶¹ assenyala el risc que suposa per a les poblacions locals de peixos la introducció de malalties, tal com va ocórrer amb les activitats d'engreix de tonyina a Austràlia en el passat⁶². Això podria afectar greument les poblacions locals d'espècies com l'anxova i la sardina. Des del punt de vista del principi de precaució aquest risc és inacceptable i, encara que esta reconegut, al mar Mediterrani no s'han pres mesures específiques per evitar-lo⁶³.

L'ús de petits pelàgics

No només el peix importat està essent utilitzat per alimentar les tonyines, sinó que alguns països declaren l'ús d'espècies pelàgiques (com les sardines) capturades per flotes locals. En el cas d'Espanya, els propietaris de les granges van realitzar acords per comprar peix de petita grandària a les associacions de pescadors locals que s'havien estat oposant a les seves operacions d'engreix⁶⁴. Les granges líbies depenen principalment del peix local per alimentar la tonyina, amb només un 30 % de peix importat⁶⁵.

Diversos problemes estan associats amb aquesta activitat. Primer, és possible que les captures destinades a les granges no passin pels mercats locals (i, per tant, no siguin declarades), provocant dificultats per a la gestió d'aquestes pesqueres locals. Per a una sola granja, a Croàcia s'han arribat a declarar consums anuals de l'ordre de 4.500 tones d'anxova. Aquestes captures provenien de l'Adriàtic, on la població local d'anxova està molt pressionada i es troba actualment en recuperació després d'experimentar un col·lapse⁶⁶. En altres casos,

58 Tudela, S. *Risk on local fish populations and ecosystems posed by the use of imported feed fish by the tuna farming industry in the Mediterranean*. Programa Mediterráneo de WWF, 2005.

59 Lovatelli, A. 2005 y 60 Oray, I.K. y Karakulak, F.S. 2003.

61 Oray, I.K. i Karakulak, F.S. 2003.

62 L'any 1995 i el període 1998-1999, la població australiana de sardina (*Sardinops sagax*) es va veure afectada per dos grans episodis de mortaldat. Es va determinar que l'agent responsable va ser un herpes virus desconegut (PHV), suposadament exòtic per a les sardines australianes. Hi ha consens en considerar que la introducció de

especialistes en cetacis han mostrat la seva preocupació perquè la demanda de peix petit estigui portant a capturar espècies que abans no eren pescades de forma comercial. Aquest és el cas de l'alatxa (*Sardinella aurita*) al mar d'Alborán, on l'increment de la pesca d'aquestes espècies pot suposar un risc per a una de les poblacions més saludables de dofí comú (*Delphinus delphis*) del Mediterrani⁶⁷.

Mes pressió a les zones costaneres

Normalment, les gàbies d'engreix de tonyina estan situades prop de la costa. D'aquesta manera entren en conflicte amb activitats com la navegació, la pesca artesanal i el turisme. A molts llocs de la regió mediterrània, les granges de tonyina i els encercladors estan entrant en conflicte amb els pescadors de litoral i amb els pescadors tradicionals, les comunitats costaneres, el turisme i els grups conservacionistes, a causa de l'expansió i els impactes d'aquesta indústria⁶⁸.

A Malta, els operadors turístics s'han queixat sobre l'augment de les activitats d'engreix de tonyina, argumentant que la contaminació originada per aquestes instal·lacions té impactes negatius per a les seves activitats. A Espanya, els pescadors locals van culpar de la disminució de les seves captures a la contaminació originada a les granges i a la presència de les tonyines que, essent grans depredadors, espan ten els bancs de petits peixos pelàgics⁶⁹.

A les granges, l'èmfasi en la maximització de la producció provoca grans nivells de desapropietaments, ja que l'engreix de tonyina és una activitat molt ineficient en termes de producció d'aliment (són necessaris més de 25 k d'esquer per produir tan sols 1 k de tonyina⁷⁰). Aquest gran potencial de contaminació amenaça els ecosistemes propers, els quals en alguns

casos són hàbitats molt sensibles, com les praderies de *Posidonia oceanica*.

5.2 La privatització d'un recurs comú

El Dr. S. Tudela ha identificat clarament les implicacions de l'engreix de tonyina en termes de privatització dels recursos comuns i d'una injusta competició entre les flotes.

*"Estem presenciant, de facto, una privatització salvatge de l'ús dels recursos, i, per tant, dels beneficis obtinguts. Això ha fet que la majoria dels beneficis estiguin concentrats a les mans de les unitats d'engreix de tonyina i de la pesca de tonyina amb arts d'encerclament a gran escala. La tonyina viva requerida per les unitats d'engreix només pot ser proveïda pels vaixells d'encerclament, la qual cosa significa que aquest art està monopolitzant la pesquera. Això va en perjudici de flotes tradicionals, com la dels palan-grers i altres sistemes d'ham. Aquests no podrien somiar a competir pels recursos enfrontant-se a una flota industrial tecnològicament avançada, amb una gran capacitat de captura, capaç de rastrejar grans àrees amb mètodes de vigilància acústics i aeris"*⁷¹.

Els amos de les granges de tonyina s'estan convertint en els amos de la tonyina vermella del Mediterrani. Un nou poder econòmic, en molts casos d'origen local, aliat amb companyies japoneses, ha esclatat enèrgicament a l'escena social i econòmica del Mediterrani.

El model està clar: apropiació d'un recurs de propietat comuna, la tonyina, i l'ús del domini públic marítim per part d'uns pocs homes de negocis que són un poderós grup de pressió a l'administració pública. El resultat és que la població de tonyina està essent explotada més enllà

milers de tones de carnada importada i sense processar en el medi ambient marí per part de la indústria de l'engreix de tonyina és l'origen més probable d'aquest virus a les aigües australianes.

⁶³ És interessant assenyalar que Dinamarca ha prohibit l'ús de "peix brossa" (inclosa la carnada) a l'aqüicultura marina. Austràlia -un dels principals capdavaners en producció d'engreix de tonyina- ha establert estàndards i restriccions -incloent prohibicions provisionals a les importacions- per prevenir les malalties infeccioses del peix importat, encara que l'efectivitat d'aquestes mesures són un motiu de discussió.

⁶⁴ Tudela, S. i García, R. 2004.

dels seus límits, amb la finalitat de maximitzar els beneficis a curt termini.

Les víctimes, al marge de la població de tonyina vermella, seran les flotes tradi-

cionals, tecnològicament menys avançades i incapaces d'abastir de tonyina viva les granges d'engreix. És un cas clar d'injustícia social pel que fa a l'ús d'un recurs natural de propietat comuna.

© Grace/Greenpeace

65 Lovatelli, A. 2005.

66 Santojanni et al., 2003. "Trends of anchovy (*Engraulis encrasicolus*, L.) biomass in the northern and central Adriatic Sea". *Sci. Mar.*, 67 (3): 327-340.

67 Sociedad Española de Cetáceos. 2005.

68 Tudela, S. i García, R. 2004.

69 Tudela, S. i García, R. 2004.

70 Lovatelli, A. 2005.

71 Tudela, S. Grab, cage, fatten, sell. *Samudra*, July 2002.

L'engreix de la tonyina és una activitat molt rendible, fet que explica la gran quantitat de diners invertida a la regió mediterrània per al seu desenvolupament. Aquestes inversions habitualment s'han materialitzat en forma d'empreses mixtes entre empresaris locals i inversors estrangers, principalment japonesos, però també australians.

Però no només l'engreix de tonyina és una activitat molt rendible, sinó que és ben conegut que ha rebut elevades subvencions públiques. Desgraciadament és difícil aconseguir informació sobre aquest suport financer per a la majoria dels països de la regió. Aquesta falta d'informació inclou les subvencions concedides per la Unió Europea, així com les concedides individualment pels seus Estats Membres.

Com afirma la Consultora Tuna-Ranching Technologies SL. (ATRT): *“Les subvencions de la UE (34 milions de dòlars des de 1997) i les grans inversions australianes i japoneses en diferents països mediterranis han promogut majors captures de tonyina... adreçant la tonyina vermella [del nord, al Mediterrani] a la seva virtual extinció comercial”*⁷².

És evident que l'expansió de l'engreix de tonyina no és només el resultat de les inversions d'empresaris locals fets a ells mateixos. En el cas de la Unió Europea, grans ajudes públiques han contribuït tant al desenvolupament incontrolat d'aquestes activitats d'engreix com a l'augment de capacitat de les flotes que abasteixen les granges.

6.1 La UE subvencionant la il·legalitat

No existeix massa informació sobre les ajudes públiques atorgades al sector de l'engreix de tonyina, que inclouen tant

ajudes a la modernització de la flota d'encerclament com ajudes al desenvolupament de l'aqüicultura. Una estimació de WWF de la quantitat total de fons públics que han contribuït al creixement espectacular d'aquesta indústria d'engreix en els últims anys indica que, **almenys, entre 19 i 20 milions d'euros provinents de fons públics han estat concedits a aquest sector durant les diferents fases del cicle pesca-engreix**⁷³.

Ajudes concedides per a la renovació de la flota

Malgrat la coneguda situació de sobreexplotació de la població oriental de tonyina vermella que s'ha descrit en capítols anteriors, en els últims anys la flota d'encerclament mediterrània dedicada a la tonyina s'ha modernitzat amb el suport de subvencions comunitàries.

La potent flota francesa d'encerclament (composta d'uns 40 vaixells molt moderns) s'ha renovat en un 85 % durant els darrers 10 anys⁷⁴. La flota d'encerclament espanyola, composta de sis bucs, s'ha renovat completament en anys recents gràcies a les subvencions. Entre 2000 i 2002, cinc d'aquests vaixells han estat completament renovats, augmentant el seu tonatge (TB) i potència (CV)⁷⁵ en un factor de 2 o 3 en comparació amb els vaixells als quals van reemplaçar⁷⁶. El cas italià és més difícil d'estimar, ja que hi ha molt poca informació disponible sobre aquest assumpte. No obstant això, tenint en compte que Itàlia ocupa el tercer lloc en la quantitat de fons comunitaris destinats a la modernització de la flota, i que en el període 2000-2001 aquest segment de la flota va augmentar el seu tonatge total en un 22,88 % i la seva potència total en un 19,70 %, és raonable pensar que bona part d'aquests diners públics ha arribat al sector de l'encerclament de tonyina⁷⁷.

72 Advanced Tuna Ranching Technologies. 2005.

73 WWF, 2004.

74 WWF, 2004.

75 El Tonatge Brut (TB) i la Potència (CV) són mesures de la capacitat d'un vaixell de pesca, i quant majors són, més peix serà capaç de capturar.

76 El Leonardo Brull II n'és un exemple il·lustratiu. Aquest encerclador de 241 TB i 1.320 CV va rebre 705.728 € (dels fons estructurals europeus) per a la seva construcció (el cost total va ser de 2,06 milions d'euros), i va reemplaçar a l'antic Leonardo Brull, que tenia menys de la meitat de tonatge i potència.

Ajudes concedides al desenvolupament de l'aqüicultura

A través de fons estructurals comunitaris per a l'activitat pesquera, les companyies dedicades a l'engreix de tonyina han rebut fons per al desenvolupament general de l'aqüicultura, el que inclou ajudes a la modernització, la construcció de plantes de processat i emmagatzematge o compra de bucs auxiliars i d'investigació.

6.2 Inversions japoneses

Mentre que el Govern japonès ha estat un dels defensors més fermes de les mesures contra la pesca il·legal, no declarada i no reglamentada a les reunions i grups de treball de la CICAA, uns dels majors inversors per a l'expansió de la indústria d'engreix de tonyina al mar Mediterrani han estat companyies privades japoneses.

Japó té un paper decisiu en tot el relacionat amb la tonyina en el món. És, amb diferència, el major mercat mundial, i la seva importància és encara major quan es tracta de l'espècie més apreciada, com és la tonyina vermella. En el negoci de l'engreix de tonyina en el Mediterrani hi estan involucrades grans companyies japoneses, ja sigui directament o a través d'empreses subsidiàries.

De fet, l'activa cooperació entre els importadors japonesos i els operadors locals és fonamental per al negoci de l'engreix de tonyina. Com afirma ATRT: *"És un fet reconegut que dos gegants del comerç tonyinaire controlen més del 60% de totes les importacions de tonyina a Japó"*. Juntament amb altres tres *Sogo Soshas*⁷⁸ (Sojitz, Itochu i Mitsui), es tracta de **Mitsubishi Corporation** i el **Grup Maruha**.

El paper d'aquestes companyies és conegut pels responsables de la gestió pes-

quera. A la reunió de la CICAA que va tenir lloc el novembre de 2003, es va destacar que el ràpid desenvolupament de les operacions d'engreix de tonyina vermella als països que no són membres de la CICAA comptava amb el suport d'una activa cooperació entre importadors japonesos i operadors locals. El 8 de març de 2004, el President de la CICAA va remetre una carta al Ministre d'Exteriors japonès Yoriko Kawaguchi, demanant a Japó que prengués mesures adequades per a no encoratjar l'expansió d'activitats d'engreix de tonyina a països no membres de la CICAA (Israel, Egipte i altres).

77 Tudela, S. i García, R. 2004.

78 Companyies dedicades al comerç internacional.

capitol 7

Està clar que si no es prenen accions immediates, el futur de la tonyina vermella en el mar Mediterrani està amenaçat. Protegir els llocs clau en els quals les tonyines es congreguen per reproduir-se i alimentar-se, millorar la gestió de la pesquera en tot el Mediterrani i acabar amb "l'escapatòria" que suposa l'engreix, són les claus per recuperar aquesta població.

7.1 Reserves Marines

Les reserves marines són una eina per a la conservació del medi ambient marí i de les espècies, eina arrelada en els conceptes de sostenibilitat i de precaució. Les reserves marines són zones del mar plenament protegides de l'impacte de les activitats humanes, a manera de parcs nacionals en el mar.

Estan per definició tancades a la pesca, si bé l'establiment d'una xarxa de reserves pot beneficiar a les pesqueres de diferents formes. Aquestes zones protegides permeten que les poblacions explotades es recuperin i que els hàbitats modificats per la pesca puguin regenerar-se. Com àrees sense explotar, les reserves marines actuen com zones de referència valuoses que poden ser emprades per ajudar a comprendre els efectes de la pesca fora d'elles i contribuir a les decisions de gestió, donant suport així a un enfocament de la gestió basat en l'ecosistema.

Encara que les espècies migratòries no passen tot el temps en una sola zona, poden ser protegides en llocs crítics com les seves zones de posta -de la mateixa forma que es creen àrees protegides en estuaris i aiguamolls per protegir les zones de cria i alimentació de les aus migratòries-. Les reserves marines de gran grandària són necessàries per prote-

gir la tonyina en les seves zones de posta, com les Illes Balears, i donar a la tonyina una oportunitat de recuperar-se.

7.2 Gestió precautòria

En la pesquera de tonyina vermella del Mediterrani, la pèssima gestió és evident. Els països no estan complint amb les seves obligacions internacionals i ni tan sols estan disponibles les dades més bàsiques per avaluar l'estat de la població. La infradeclaració de captures, així com la no declaració d'aquestes, són pràctiques habituals. Els Governos mediterranis no només han permès un augment de l'esforç de pesca sobre una espècie ja sobreexplotada, sinó que han contribuït en gran mesura a que l'esforç hagi augmentat. Ara, en el Mediterrani, la indústria tonyinaire està cavant la seva pròpia tomba. I no només la de la tonyina vermella, sinó la de molts pescadors que depenen d'ella.

Els Governos membres de la Comissió Internacional per a la Conservació de la Tonyina Atlàntica han d'establir regles d'obligat compliment, així com fer complir aquelles que ja existeixen, en particular en relació a la seva obligació de comunicar informació precisa sobre la pesquera.

Entre les mesures urgents que han de ser aprovades per la CICAA es troben:

- una reducció substancial de la quota de tonyina vermella com part d'un programa de recuperació a llarg termini, establert sobre la base del principi de precaució;
- una nova talla mínima de captura, que correspongui a la talla de maduresa sexual de l'espècie;
- una ampliació del tancament temporal de la pesquera per garantir un fort des-

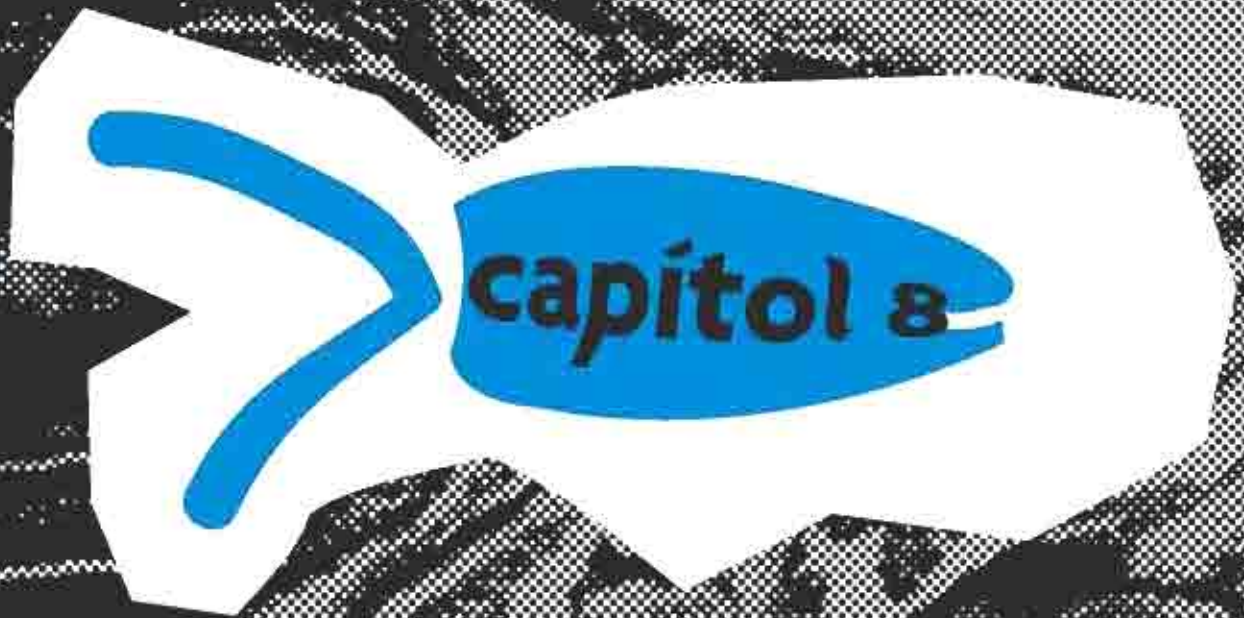
- cens de l'esforç pesquer, que sigui immediata i que es faci complir;
- un programa independent d'observadors, tant a bord dels bucs tonyinaires com en les granges d'engreix, que documenti i comuniqui les captures. Això és vital per garantir que no es capturin peixos de talla inferior a la reglamentària, que no s'excedeixin les quotes de captura i que la informació necessària per gestionar la pesquera de forma sostenible estigui disponible. La indústria tonyinaire mediterrània ha demostrat clarament que sense una gestió independent no seguirà les regles ni comunicarà la veritable naturalesa i quantitat de les seves captures;
- l'enviament d'informació precisa sobre les activitats de pesca i engreix a la CICCÀ de forma regular, així com l'accés públic a aquesta informació.

Finalment, l'expansió de les activitats d'engreix de tonyina vermella ha de ser detinguda fins que la població es recuperi i la pesquera estigui gestionada de forma adequada. Actualment, l'engreix permet escapolir-se a aquells que en la indústria valoren els guanys a curt termini sobre la supervivència i el futur de la pesquera.

Tret que es donin aquests passos, el temps s'acaba per a la tonyina vermella en el Mediterrani.

Amb una xarxa de reserves marines de gran grandària que protegeixi les zones de cria i alimentació, i una pesquera ben gestionada, tant la tonyina vermella com els pescadors que depenen d'ella, poden tenir un futur.

capitol 8

Advanced Tuna Ranching Technologies. 2005. The tuna ranching intelligence unit. Edición especial para la reunión de la CICAA de noviembre de 2005 en Sevilla.

CICAA 2005. Base de datos de la Tarea I, disponible en:
<http://www.iccat.es/task1.asp>

CICAA 2005. BFT. *Atún rojo. Informe Anual CICAA 2004-2005 (II).*

FAO, 2005. *Report of the third meeting of the Ad Hoc GFCM/ICCAT Working Group on Sustainable Bluefin Tuna Farming/Fattening Practices in the Mediterranean.* Roma, 16 al 18 de Marzo de 2005. FAO Fisheries Report. No. 779. Roma, FAO.

Greenpeace Francia. *Greenpeace s'oppose aux fermes d'élevage de thons rouges en Méditerranée et en baie de Banyuls.* 5 de enero de 2006.

Gual, A. 1999. *El atún rojo en el Mediterráneo: crónica de una muerte anunciada.* Greenpeace International.

CICAA 2002-2003 (I) *Informe Anual Volumen II.*

CICAA 2004-2005. *Informe Anual Volumen I.*

CICAA 2004-2005. *Informe Anual Volumen II.*

Lleonart y Majkowski, 2005. *Summary report on bluefin tuna capture fishing for farming/fattening in the Mediterranean.* GFCM/ICCAT Working Group on sustainable Tuna Farming/Fattening practices in the Mediterranean. Roma, 16 al 18 de marzo de 2005.

López Linage, J. and Arbex, J.C. 1991. *Pesquerías tradicionales y conflictos ecológicos: 1681-1794.* Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación. Secretaría General de Pesca Marítima. Lundberg Editores, Madrid.

Lovatelli, A., 2005. *Summary Report On The Status Of Bluefin Tuna Aquaculture In The Mediterranean.* FAO. GFCM/ICCAT Working Group on sustainable Tuna Farming/Fattening practices in the Mediterranean. Roma, 16 al 18 de marzo de 2005.

Miyake, 2005. *Summary report on international marketing of bluefin tuna.* GFCM/ICCAT Working Group on sustainable Tuna Farming/Fattening practices in the Mediterranean. Roma, 16 al 18 de marzo de 2005.

Oray, I.K. and Karakulak, F.S. (Eds.) 2003. *Workshop on Farming, Management and Conservation of Bluefin Tuna.* Turkish Marine Research Foundation. Estambul, Turquía. Publicación número 13.

Oray, I.K.; Karakulak, F.S.; Alicli Z.; Ates, C. and Kahraman, A. 2005. *First evidence of spawning in the eastern Mediterranean Sea - preliminary results of tuna larval survey in 2004.* Col. Vol. Sci. Pap. CICAA, 58(4).

Qinetiq. 2002. *Environmental Impact Assessment (EIA) in support of the procurement of Sonar 2087.*

Recomendaciones de CICAA. Todas ellas se encuentran disponibles en:
<http://iccat.es/RecsRegs.asp>

Santojanni et al, 2003. *Trends of anchovy (Engraulis encrasicolus, L.) biomass in the northern and central Adriatic Sea.* Sci. Mar., 67 (3): 327-340.

Sociedad Española de Cetáceos, 2005. *Alarmante regresión del delfín común en Andalucía oriental.*

Tudela, S. 2002. Grab, cage, fatten, sell. Samudra.

Tudela, S. 2005. *Risk on local fish populations and ecosystems posed by the use of imported feed fish by the tuna farming industry in the Mediterranean.* **WWF Mediterranean Program.**

Tudela, S. and García, R. 2004. *Tuna farming in the Mediterranean: the bluefin tuna stock at stake.* **WWF Mediterranean Program.**

GREENPEACE